

Opasraportti

HuTK - Museologia (2019 - 2020)

Museologia

Osoite: Museologia, PL 1000, 90014 Oulun yliopisto

Opintoneuvonta: arkeologian yliopistonlehtori Janne Ikaheimo, puh. 029 448 3345; opintoasiainsihteri study.humanities@oulu.fi

Sähköpostiosoite: janne.ikaheimo@oulu.fi

www-sivut: <http://www.oulu.fi/hutk/museologia>

Opinto-oikeus

Museologian opiskeluoikeus on kaikilla Oulun yliopiston opiskelijoilla, mutta erityisesti historian, kulttuuriantropologian ja arkeologian opiskelijoilla on etusija, mikäli opiskelijoiden määrää joudutaan rajoittamaan. Museologia on ns. sivuaine, joka on kytketty pääaine arkeologiaan. Lukukausien alussa ilmestyy museologian opetusohjelma, joka löytyy oppiaineen www-sivuilta (<https://www.oulu.fi/museologia/>). Myös mahdollisesta informaatiotilaisuudesta kerrotaan oppiaineen www-sivuilla.

Opintoneuvonta

Opintoneuvontaa antaa arkeologian yliopistonlehtori Janne Ikaheimo, 029 448 3345, huone MN109.

Katsaus oppiaineeseen

Museologian perusopinnot tavoitteena on tarjota opiskelijoille perustiedot museologiasta. Opetuksessa paneudutaan sekä teoreettiseen että käytännön museologiaan, ja opinnot koostuvat luennoista, kirjatenteistä, museotyöhön liittyvistä kursseista sekä käytännön harjoittelusta. Museologia on museoita, niiden toimintaa ja sosiokulttuurisia suhteita tutkiva oppiaine. Sen tavoitteena on tutkia menneisyyttä sekä kuvata ja selvittää säilyttämistä, tutkimus- ja kommunikaatioprosessia osana inhimillistä toimintaa. Museologian tavoitteena on antaa opiskelijalle kuva museotyöstä ja sen tavoitteista, museolaitoksen historiasta ja nykypäivästä sekä museoiden käytännön toiminnasta. Museologian perusopinnot (25 op) ovat usein edellytyksenä museoalan työtehtäviin. Ne tukevat tätä työllistymistä. Opinnoista on hyötyä myös muissa vanhaan esineistöön ja kulttuurityöhön liittyvissä tehtävissä sekä kaupallisen antiikin alalla.

Opintokokonaisuus ja sen osaamistavoite

Museologian perusopinnot suoritettuaan opiskelija osaa tunnistaa museologian keskeiset käsitteet ja museoiden toiminnan tärkeimmät osa-alueet, määrittellä kulttuuri- ja luonnonperinnön käsitteet sekä tunnistaa niiden merkityksen yhteiskunnassa, määrittellä museolaitoksen aseman ja tehtävät kulttuurisen tiedon välittäjänä ja soveltaa käytäntöön museologian opintojen antamaa teoriatietoa

Opintojaksot

687708P Johdatus museologiaan, 5 op

687709P Museo viestimenä, 5 op

687710P Museo ja kulttuuriperintö, 5 op

687711P Käytännön museologia, 5 op

687705P Harjoittelu, 5 op

Tutkintorakenteisiin kuulumattomat opintokokonaisuudet ja -jaksot

687705P: Harjoittelu, 5 op

687708P: Johdatus museologiaan, 5 op

687711P: Käytännön museologia, 5 op

687710P: Museo ja kulttuuriperintö, 5 op

687709P: Museo viestimenä, 5 op

Opintojaksojen kuvaukset

Tutkintorakenteisiin kuulumattomien opintokokonaisuuksien ja -jaksojen kuvaukset

687705P: Harjoittelu, 5 op

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Työharjoittelu

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Okkonen, Jari Pekka

Opintokohteen kielet: suomi

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

Suositteltaan museologian opintojen loppuvaiheeseen

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa järjestää itselleen harjoittelupaikan. Opiskelija osaa soveltaa käytäntöön museologian opintojen antamaa teoretietoa. Opiskelija osaa raportoida tutustumisensa museon käytännön toiminnan eri osa-alueisiin ja työkulttuuriin kirjallisessa muodossa.

Sisältö:

Museoharjoittelu

Järjestämistapa:

-

Toteutustavat:

Kaksi viikkoa kestävä kokopäiväinen museoharjoittelu opiskelijan itse hankkimassa harjoittelupaikassa.

Kohderyhmä:

Museologian sivuaineopintokokonaisuuden suorittajat

Esitietovaatimukset:

-

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

-

Oppimateriaali:

-

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Kaksi viikkoa kestävä kokopäiväinen museoharjoittelu, josta laaditaan vähintään kuuden sivun mittainen oppimispäiväkirja. Päiväkirja palautetaan vastuopettajalle harjoittelun päätyttyä.

Arviointiasteikko:

hyväksytty / hylätty

Vastuuhenkilö:

yliopistonlehtori Jari Okkonen

Työelämäyhteistyö:

On, kaksi viikkoa kestävä kokopäiväinen museoharjoittelu.

Lisätiedot:

Harjoittelun ohjauksesta vastaa harjoittelupaikka.

687708P: Johdatus museologiaan, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Ikäheimo, Janne Petteri

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

Suosittelaa museologian opintojen alkuun

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija tunnistaa museologian keskeiset käsitteet ja osaa nimetä museoiden toiminnan tärkeimmät osa-alueet.

Sisältö:

Tutustuminen museologian määritelmään ja osa-alueisiin, museolaitoksen historiaan, organisaatioon ja yhteiskunnalliseen asemaan, museokokoelmia ja museoarkkitehtuuria koskeviin kysymyksiin sekä museonäyttelyihin ja -yleisöihin.

Järjestämistapa:

Itseopiskelu ja kontaktiopetus

Toteutustavat:

Luentosarja oheislukemistoineen ja tehtävineen tai omatoiminen perehtyminen kirjallisuuteen.

Kohderyhmä:

Museologian sivuaineopintokokonaisuuden suorittajat

Esitietovaatimukset:

-

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

-

Oppimateriaali:

Jouko Heinonen & Markku Lahti 2001 & 2007: *Museologian perusteet*. Suomen museoliiton julkaisuja 49. 3. uud. laitos (2001) tai 3. uud. laitos 2. painos (2007). Helsinki. 292 s.; Pauliina Kinanen (toim.) 2009: *Museologia tänään*. s. 11–244. Suomen museoliiton julkaisuja 57. Jyväskylä.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Luentosarja oheistehtävineen , kirjatentti. Vaihtoehtoisista suoritustavoista on sovittava vastuuhenkilön kanssa.

Arviointiasteikko:

0–5

Vastuuhenkilö:

yliopistonlehtori Janne Ikäheimo

Työelämäyhteistyö:

-

Lisätiedot:

-

687711P: Käytännön museologia, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Anneli Meriläinen-Hyvärinen

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

Suosittelaaan suoritettavaksi ennen harjoittelua.

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa määritellä, selittää ja soveltaa käytännön museotyön keskeisiä osa-alueita, jotka liittyvät museoesineiden tallentamiseen, dokumentointiin ja konservointiin sekä näyttelytoimintaan. Opiskelija osaa nimetä erilaisia museoammattaja ja määritellä niihin kuuluvia työtehtäviä.

Sisältö:

Museokokoelmien muodostuminen ja kokoelmapolitiikan käsite. Museoesineiden dokumentointi ja konservointi. Museoammatit.

Järjestämistapa:

Kontaktiopetus ja/tai itseopiskelu

Toteutustavat:

Luentosarja, harjoitukset ja omatoiminen perehtyminen kirjallisuuteen. **HUOM! Kurssi koostuu kahdesta vaihtoehtoisesta osasta: 1. Kirjatentti; 2. Konservointikurssi oheistehtävineen.** Kurssi on myös suoritettavissa tenttimällä korvaava kirjallisuus.

Kohderyhmä:

Museologian sivuaineopintokokonaisuuden suorittajat

Esitietovaatimukset:

-

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

-

Oppimateriaali:

HUOM! Katso lisätiedot.

Osa 1:

Mirva Matila et al (toim.) 2005: *Opas paikallismuseon hoitoon*. Museovirasto. <http://www.nba.fi/fi/File/2587/opas-paikallismuseon-hoitamiseen.pdf>;

Emilia Västi & Minna Sarantola-Weiss (toim.) 2015: *Kokoelmapoistojen hyvät käytännöt*. Suomen Museoliiton julkaisuja 65. Helsinki. http://www.museoliitto.fi/doc/verkkojulkaisut/Kokoelmapoistojen_hyvät_kaytannot.pdf;

Susanna Pettersson & Pauliina Kinanen (toim.) 2010: *Suomen museohistoria*. s. 229#346. Suomen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 1265. Helsinki.

Outi Turpeinen 2005: *Merkityksellinen museoesine*. s. 43#80 ja 151#221. Taideteollisen korkeakoulun julkaisu A 63. <https://shop.aalto.fi/media/attachments/f9b93/Turpeinen.pdf>.

Osa 2:

Mirva Mattila, Marianna Kaukonen & Ulla Salmela (toim.) 2005: *Opas paikallismuseoiden hoitoon*. Museovirasto. <http://www.nba.fi/fi/File/2587/opus-paikallismuseon-hoitamiseen.pdf>;
 Monica Fjæstad 1999: *Tidens Tand. Förebyggande konservering*. s. 69–103, 113–178, 255–274, 305–308. Riksantikvarieämbetet. (<http://www.raa.se/publicerat/9172091355.pdf>);
 Kirsti Harva & Päivi Rajakari (toim.) 2007: *Teesejä kokoelmanhoidosta. Konservattorin näkökulma*. Museo työntekijän käsikirja 5. Helsinki. (http://www.suomenkansallisgalleria.fi/wp-content/uploads/2014/04/15787_teeseja_kokoelmanhoidosta.pdf);
 Aki Arponen & Leena Tomanterä (toim.) 2008: *Maasta museoon. Arkeologisen materiaalin vaurioituminen maaperässä ja käsittely kentällä*. Helsinki. (<http://www.kansallismuseo.fi/sv/File/597/maasta-museoon.pdf>).

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Kirjatentti. Luentotentti ja oheistehtävät. Vaihtoehtoisista suoritustavoista on sovittava vastuuhenkilön kanssa.

Arviointiasteikko:

0–5

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori Anneli Meriläinen-Hyvärinen

Työelämäyhteistyö:

-

687710P: Museo ja kulttuuriperintö, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Okkonen, Jari Pekka

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

Suosittelaaan suoritettavaksi museologian opintojen alkupuolella

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa selittää museolaitoksen yhteiskunnallista asemaa menneisyydessä ja nykyisyydessä. Opiskelija osaa määritellä ja ymmärtää museologian roolin historiakulttuurissa sekä määritellä kulttuuri- ja luonnonperinnön käsitteet ja tunnistaa niiden merkityksen yhteiskunnassa. Opiskelija osaa selittää museolaitoksen tehtävät kulttuuri- ja luonnonperinnön vaalijana ja säilyttäjänä. Opiskelija osaa nimetä museoiden ja kulttuuriperinnön suhteeseen liittyviä eettisiä kysymyksiä.

Sisältö:

Museon asema yhteiskunnallisena toimijana. Suomen museolaitoksen historia, rakenne ja nykytila. Museot ja historiakulttuuri. Kulttuuri- ja luonnonperintöalan käsitteet. Aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö; kulttuuri- ja luonnonympäristöt. Kulttuuriperintöä museoalalla koskevat ohjeet ja sopimukset

Järjestämistapa:

Kontaktiopetus tai itseopiskelu

Toteutustavat:

Luento tai omatoiminen perehtyminen kirjallisuuteen.

Kohderyhmä:

Museologian sivuaineopintokokonaisuuden suorittajat

Esitietovaatimukset:

-

Yhteydet muihin opintokokonaisuuksiin:

-

Oppimateriaali:

Outi Tuomi-Nikula, Riina Haanpää & Aura Kivilaakso (toim.) 2013: *Mitä on kulttuuriperintö?* Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Tietolipas 243. Vantaa. 392 s.; Tytti Steel, Arja Turunen, Sanna Lillbroända-Annala & Maija Santikko (toim.) 2014: *Muuttuva kulttuuriperintö = Det föränderliga kulturarvet*. Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos. Ethnos-toimite 16. s.l. 360 s.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Luentokertaus, kirjatentti. Vaihtoehtoisista suoritustavoista on sovittava vastuuhenkilön kanssa.

Arviointiasteikko:

0–5

Vastuuhenkilö:

yliopistonlehtori Jari Okkonen

Työelämäyhteistyö:

-

Lisätiedot:

-

687709P: Museo viestimenä, 5 op

Voimassaolo: 01.08.2015 -

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Ikäheimo, Janne Petteri

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

Vapaa

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa määritellä museolaitoksen aseman ja tehtävät kulttuurisen tiedon välittäjänä sekä selittää museon erityislaatuisuutta oppimisympäristönä. Opiskelija tunnistaa museon kommunikoinnin tapoja, muotoja ja välineitä.

Sisältö:

Museo opetuksen ja kasvatuksen toimijana: museopedagogiikka ja muut välineet. Museo tutkimuslaitoksena ja tutkimustiedon julkaisijana. Museoiden tiedotustoiminta ja markkinointi.

Järjestämistapa:

Kontaktiopetus tai itseopiskelu

Toteutustavat:

Omatoiminen tutustuminen kirjallisuuteen tai johdettu museoekskursio ja sitä edeltävät johdantoluennot.

Kohderyhmä:

Museologian sivuaineopintokokonaisuuden suorittajat

Esitietovaatimukset:

-

Yhteydet muihin opintoihin:

-

Oppimateriaali:

Museologia tänään. Toim. Pauliina Kinanen. Suomen museoliiton julkaisuja 57. Jyväskylä 2009. s. 245–341

Museo oppimisympäristönä Toim. Kalle Kallio. Suomen museoliiton julkaisuja 54. Helsinki 2004. 176 s.

Valistus / museopedagogiikka / oppiminen. Taidemuseo kohtaa yleisönsä. Toim. Marjatta Levanto & Susanna Petterson. Helsinki 2004. 157 s.

Näyttelyviestintä. Jaana af Hällström. Suomen museoliiton julkaisuja 60. Helsinki 2011. 125 s.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Kirjatentti. Koti- tai ulkomaan ekskursio oheistehtävineen. Vaihtoehtoisista suoritustavoista on sovittava vastuuhenkilön kanssa.

Arviointiasteikko:

0–5

Vastuhenkilö:

Yliopistonlehtori Janne Ikäheimo

Työelämäyhteistyö:

-

Lisätiedot:

-